

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.sba.spn@regeringskansliet.se

Remissvar – Boverkets rapport (2021:27) Översikts- och regionplan i en digital miljö

dnr Fi2022/01551

Bakgrund

Boverket föreslår i remissen att framtagande och redovisning av kommunernas översiktsplaner, och på sikt regionernas regionplaner, ska göras inom ett standardiserat digitalt system som ska lagstiftas på samma vis som gjorts för digitaliseringen av detaljplaner. Syftet är att skapa ett system där data kopplad till markanvändning ska kunna sökas över hela landet

Länsstyrelsen synpunkter

Länsstyrelsen i Kalmar län (Länsstyrelsen) ställer sig bakom en majoritet av förslagen i rapporten Översikts- och regionplan i en digital miljö (2021:27). Länsstyrelsen anser dock att flera frågor behöver lösas innan förslaget kan realiseras.

Tid för genomförande

Den föreslagna ändringen föreslås gälla alla översiktsplaner som påbörjas efter den sista december 2026. Länsstyrelsen bedömer att starttiden för förändring kan innebära svårigheter för de flesta kommuner. Länsstyrelsen anser att arkivfrågan bör vara löst innan kravet på digitala översikts- och regionplaner implementeras. Det kommer att krävas gemensamma standarder för långtidsbevarande av de digitala planerna. Det är viktigt att det finns en plan för helheten (hur föreskrifter, nationellt tillgängliggörande, standarder och andra berörda informationsmängder knyts samman) då det är många faktorer som bör lösas innan lagkravet börjar gälla.

Arkivering

I rapporten Elektroniska original och långtidsbevarande av digitala planer, Rapport 2021:25 skriver Boverket att en avgörande fråga är om kommunerna ska ges ansvar för att skapa nödvändiga förutsättningar för långtidbevarande av planer med försäkran om bibehållen funktionalitet. Med krav på att också kunna tillhandahålla informationen för nationella och kommersiella behov i maskin-till-maskinlösningar. Boverkets bedömning som länsstyrelsen delar är att detta inte är möjligt idag och ser inte heller att det är möjligt inom överskådlig tid.

Vidare anser länsstyrelsen att det är nödvändigt för medborgare och myndigheter att kunna jämföra och granska förändringar i text och kartor som har skett mellan översiktsplanens olika skeden. Varje översikts eller regionplan kommer därför att behöva arkiveras i flera versioner.

Fördjupade översiktsplaner

En fråga som behöver utredas innan föreslagen ändring av 2 kap. 5§ PBF träder i kraft är frågan om hur tematiska och geografiska fördjupade översiktsplaner ska hanteras inom ramen för en standardiserad digital planprocess. Framför allt hur de fördjupade översiktsplaner som saknar en geografisk förankring ska redovisas på ett digitalt sätt som gör de läsbara tillsammans med de kommunövergripande översiktsplanerna. Risken är annars att kommuner i större utsträckning väljer andra typer av strategidokument än de som ligger inom ramen för PBL och den ordinarie planeringsprocessen, något som redan i dag sker i varierande utsträckning.

Formatet kontra innehållet

I Boverkets rapport Översikts- och regionplanering i en digital miljö lyfts samhällsvinsterna med en digital samhällsbyggnadsprocess fram.

”av förarbetena ovan framgår att en digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen bör leda till effektivitetsvinster för berörda aktörer genom att information lättare kan återanvändas och bearbetas. För att potentialen med en digital process ska kunna tas tillvara behöver dock även aktörernas arbetssätt standardiseras och utvecklas”

Länsstyrelsen delar bedömningen att digitaliseringen har möjlighet att leda till samhällsvinster och effektivisering. Länsstyrelsen vill betona att fokus i översiktsplaneringen måste vara kommunernas ställningstagningar och avvägningar i olika frågor och vilka konsekvenser och markanspråk det leder till. En risk med en standardiserad och effektiviserad process är att fokus flyttar från planeringsfrågorna till att uppfylla formaliakrav. Vilket i förlängningen kan innebära att översiktsplanen inte uppfyller sitt syfte.

Deltagande

Beslut att avge detta yttrande har fattats av länsarkitekt och chef för samhällsbyggnadsenheten Pär Hansson efter föredragning av planarkitekt Ted Kransby.

Pär Hansson

Ted Kransby

Handlingen är signerad digitalt och har därför ingen namnunderskrift.